

Yhteisvastuumessu

#lahjoitamullehuominen

TEKSTI & TOTEUTUS Anita Ahtiainen

Vuoden 2022 Yhteisvastuukeräyksen teema on pandemian seurauksista kärsivien lasten ja nuorten auttaminen niin Suomessa kuin maailmallakin. Keräys avataan kynttiläpäivänä 6.2.2022. Kerättävillä varoilla autetaan nuoria kuroma kiinni menetettyjä mahdollisuuksia koulussa, harrastuksissa, ystävyyssuhteissa. Siis kaikessa, mikä nuoren hyvinvoinnin kannalta on tärkeää. Messussa on luontevaa huomioida kaikenikäiset ja vahvistaa sukupolvien yhteyttä. Tässä olevia vinkkejä voi hyödyntää kynttiläpäivänä 6.2.2022 YV-keräyksen avajaismessussa tai milloin vain. Vinkit eivät ole sidottuja yhden pyhäpäivän raamatunteksteihin. Onkin toivottavaa, että YV-teemaa pidetään esillä pitkin vuotta.

VINKKEJÄ VALMISTELUUN LASTEN JA NUORTEN KANSSA

Lasten ja nuorten leireillä yhdessä suunnitellut ja toteutetut jumalanpalvelukset ovat vakiintunut osa lasten ja nuorten toimintaa. Samanlaista yhteisöllisyyttä voi tarjota myös "minileirinä" yhden messun ympärillä. Seuraavassa on muutamia ideoita, miten yhteinen tekeminen voidaan toteuttaa.

VALMISTELU ARKITOIMINNASSA ENNEN MESSUA

YHDESSÄ ON HYVÄ OLLA

Hankepäällikkö Kaisa Kahra on ideoinut Yhteisvastuuseen liittyen vinkin "Yhdessä on hyvä olla". Tämän kouluikäisille sopivan työskentelyn tarkoituksena on auttaa huomamaan ihmisiä yhdistävät asiat ja ihmissuhteiden merkitys. Toteutukseen tarvitset kyniä ja sydämenmuotoisia papereita. Pienimmätkin lapset voivat olla mukana aikuisten kanssa.

Ja osallistujat 3-5 hengen ryhmiin. Anna kullekin ryhmälle viisi sydämenmuotoista paperia. Kerro, että tehtävänä on löytää viisi kaikkia ryhmäläisiä yhdistävää asiaa ja kirjoittaa ne sydänlapuille. Seuraavilla apukysymyksillä voit auttaa miettimistä alkuun: Mistä väreistä pidätte? Osaavatko kaikki jonkun tempun esim. kuperkeikan tai osatteko tehdä samanlaisen ilmeen? Mikä on lempiruokanne tai -kouluaineenne? Tehtävään voi lisätä haastetta pyytämällä listaamaan erikseen asiat, jotka yksittäisillä osallistujilla ovat täysin ainutlaatuisia.

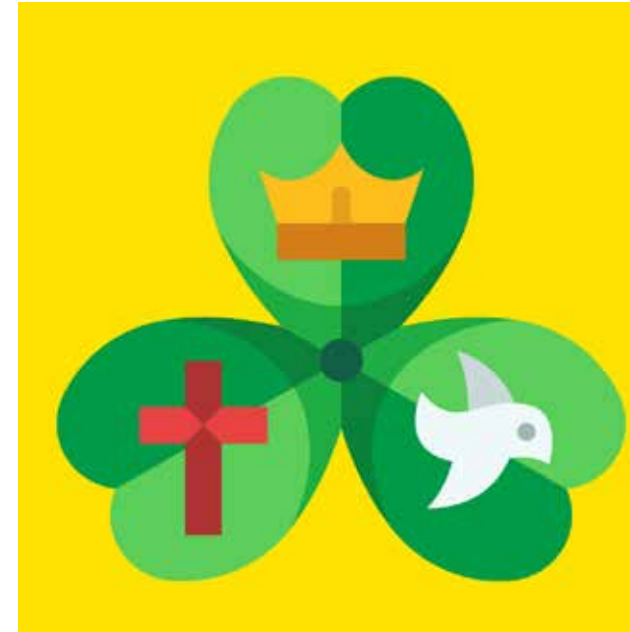
Kun sanat ovat valmiina, ryhmä muodostaa jäsenistään patsaan tai still-kuvan, joka ilmentää heidän yhteisiä ominaisuuksiaan. Ryhmät esittelevät teoksensa ja kertovat

PÄKÄN POSTI JA TUTKIMUSPARTIO SEIKKAILEE

[Lastenkirkko.fi/seurakunnille](https://lastenkirkko.fi/seurakunnille) sivulta löytyvät yhteisvastuuteemaiset puuhasivut, joita voi käyttää niin kirjepyhäkoulussa kuin ryhmätoiminnassa ja tutustua lasten kanssa yhteisvastuun ideaan.

sitten omaa ryhmäänsä yhdistävät asiat. Tämän jälkeen voidaan keskustella: Kuinka helppo/vaikea oli keksiä yhdistäviä asioita? Miltä yhdistävien asioiden löytäminen tuntui? Entä, miltä tuntuu huomata oma erilaisuus suhteessa ryhmään? Mikä merkitys on sillä, että löydän toisista ihmisistä jotain samaa kuin itsessäni? Mitä kaikkea liittyy erilaisuuden hyväksymiseen?

Työskentelyn jatkoksi voit pyytää osallistujia miettimään, mitä työskentelyssä esiin tulleita asioita voisi jatkaa seurakunnan yhteisessä jumalanpalveluksessa. Saa-ko esim. osallistujien tekemillä sydämillä koristella kirkkotilan ja liittää ne esim. rukousalttariin? Voiko osallistujien tekemistä patsaista ottaa kuvia ja näyttää niitä saarnan yhteydessä? Kaikesta tästä pitää sopia jokaisen kanssa, eikä painetta työskentelyn jakamiseen voi olla.

YHTEYDEN TÄRKEYS

Yhteys on hengellisyyden ja hyvinvoinnin ytimessä. Valmistellettepa YV-teemaista jumalanpalvelusta mihin tahansa pyhäpäivään, voitte tutkia päivän evankeliumia tai muita tekstejä yhteyden rakentumisen näkökulmasta. Pienten lasten kanssa kannattaa käyttää teksteistä joko Lapsen raamatun tekstiä tai omin sanoin kerrottua tiivistelmää.

1. Lämmittely; tehkää piirros teemasta "tällainen olen tänään". Kun piirustukset ovat valmiit, kuullaan kaikilta sen verran omista tunnelmista kuin kukin haluaa kertoa.
2. Valitkaa tilassa olevista esineistä symbolit, jotka kuvaavat ihmisiä, luontoa ja Jumalaa – tai käyttäkää yllä olevia kuvia pohtiessanne seuraavia kysymyksiä.
  - Mikä tekstissä kertoo sinusta itsestäsi tai missä kohtaa kertomusta voisit itse kuvitella olevasi mukana.
  - Mikä mielestäsi yhdistää kertomuksen ihmisiä, entä mikä erottaa?
  - Miten luonto on mukana kertomuksessa? Osaavatko kertomuksen ihmiset kohdella maata, vettä, eläimiä ja kasveja hyvin?
  - Millainen on kertomusten ihmisten ja Jumalan välinen suhde? Mitä kertomus sinun miestäsi kertoo Jumalasta?
4. Kirjaa keskustelussa esiin tulevat asiat ja lue muistiinpanosi lopulta ryhmälle. Päätäkää, mitä asioita ryhmäläiset haluavat vietävän osaksi tulossa olevaa jumalanpalvelusta.

VALMISTELU JUURI ENNEN MESSUA

KIRKKOKISKA

Kirkkokiska on käytännössä hyväksi havaittu toimintamalli. Jos ette ole aiemmin sitä kokeilleet tai jos sen käyttö on välillä unohtunut, kannattaa se nyt ottaa osaksi jumalanpalveluselämän työkalupakkia. Kiska on mukava pöytä, seinä tai muu selkeä paikka, jossa on esillä lista tehtävistä, jotka seurakuntalainen voi ottaa tehtäväkseen. Listassa voi myös lukea, kuinka paljon valmisteluun tarvitsee aikaa ennen messua. Tarjolla on hyvä olla ihmisiä, jotka ovat valmiita auttamaan tehtävän toteuttamisessa. Messua johtavan liturgin, musiikkia johtavan kanttorin ja käytännön valmisteluista vastaavan suntion on tärkeää olla mukana valmistelemissa kiskaan tarjolle laitettavia tehtäviä. Onkin luontevaa, että tehtävät jakautuvat näiden vastuualueiden mukaan.

SUNTIOTEHTÄVIÄ

- virsikirjojen jakaminen ja tarvittaessa niiden kerääminen penkeistä takaisin
- virsinumeroiden laittaminen esille
- alttarin rakentaminen: liinat, kukat, kynttilät, ehtoollispikarit jne.

SANA- JA RUKOUSTEHTÄVÄT

- tekstien lukeminen ja/tai saarnan valmistaminen liturgin kanssa keskustellen
- päivän rukouksen lukeminen kirkkokäsikirjasta tai koostaminen seurakuntalaisten kirjoittamista rukousaiheista
- esirukouksen valmistaminen ja siihen johdattaminen

MUSIIKKITEHTÄVÄT

- laulujen/virsien valinta yhdessä kanttorin/muusikon kanssa (tosin tämä täytyy tehdä jo aiemmin viikolla)
- esilaulajana toimiminen yhdessä muiden kanssa
- osallistuminen säestämiseen

VÄRIRYHMÄT

Messun voi toteuttaa yhdessä myös niin, että ohjeistaminen hoidetaan messun edetessä. Kirkon ovella annetaan kaikille tulijoille eriväriset laput. Tulija voi halutessaan valita valkoisen lepolapun tai värikkään tehtävälapun. Pienillä lapsilla on hyvä olla oma aikuinen tukena tehtävän toteuttamisessa. Liturgi ohjaa tehtävien toteuttamista jumalanpalveluksen edetessä.

Tehtävät voi ryhmitellä seuraavasti:

VALKOINEN – lepo eli tarvitsee vain olla läsnä.

SININEN – johdanto: Tehtävänä voi olla esim. synnintunnustukseen johdattaminen keskustellen tai synnintunnustuksen kuvittamista piirtäen.

VIHREÄ – sana: Tehtävä voi olla tekstien lukua; saarnan toteutukseen osallistumista keskustellen tai draaman keinoin; uskontunnustukseen johdattaminen liikkein.

PUNAINEN – ehtoollinen: Tehtävä voi olla kolehdin kerääminen, esirukouksen toteuttaminen, ehtoollispöydän kattaminen ja avustaminen.

KELTAINEN – päätös: Tehtävä voi olla siunauksen sanoihin liittyminen liturgin rinnalla; lähettämisen sanojen lausuminen; ihmisten hyvästeleminen ovilla tai jokin tehtävä kirkkokahvien yhteydessä.

VINKKEJÄ JOHDANTOON

Johdannossa voi haastatella YV-keräyksen vastaavaa tai nuoria ja lapsia, jotka ovat olleet jollakin tavalla mukaan YV-keräyksen toteuttamisessa. Haastattelussa toimivia kysymyksiä:

- Mitä tuo mieleesi sana Yhteisvastuu?
- Mitä olet tähän mennessä kuullut siitä, mitä nyt alkavalla keräyksellä halutaan saada aikaan?
- Millä tavalla sinä olet mukana toteuttamassa Yhteisvastuu-keräystä?
- Mikä sinusta Yhteisvastuu keräyksessä on kaikkein tärkeintä?

VINKKEJÄ SYNNINTUNNUSTUKSEN TOTEUTTAMISEEN

PATSAS

Yhteyden katkeaminen on synnin tärkein määritelmä. Ennen synnintunnustukseen hiljentymistä on luontevaa havainnollistaa tätä kokemusta. Lapsiryhmä, joka on arkitoiminnassa tehnyt ”yhdessä on hyvä olla” -harjoituksen, voi tulla messuun näyttämään ryhmän patsaana tai still-kuvana, mitä näyttää yhteyden katkeaminen ja jälleen löytäminen.

SYNTI-SANAT

Voit myös pyytää etukäteen kouluikäisiä miettimään sanoja, jotka alkavat synti-sanalla kirjaimilla. Sanat voidaan kirjoittaa kylteille ja näyttää seurakunnalle. Tässä esim. S-inä; Y-ksin; N-äännyt; T-uskaisena; I-tkien.

SYNNINTUNNUSTUKSEN SANOITUS

Jumala tiedämme, että synti on siellä, missä joku jää ilman apua ja lohdutusta. Se on siellä, missä joku vahingoittaa luontoa. Se on siellä, missä sinuun ei uskota eikä jakseta toivoakaan. Se on siellä, missä ihmiset ovat joutuneet eroon toisistaan ja itsestäänkin. Synti on myös siellä, missä minä olen. Anna anteeksi kaikki se, millä olen rikkonut yhteyden sinuun, toisiin ihmisiin, luontoon ja itseeni.

TAI

Jumala sinä tunnet minut. Tunnet myös sen, mitä ole tehnyt väärin. Anna anteeksi. Tee minusta yhteyden rakentaja. Auta korjaamaan se, mikä on rikki. Amen.

SYNNINPÄÄSTÖ

Jeesus tuli maan päälle kertomaan, että Jumalan rakkaus voi tuoda yhteen ne, jotka ovat joutuneet toisistaan eroon. Anteeksianto on alku yhteydelle. Jumala antaa sinulle anteeksi. Tämän saat uskoa Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

VINKKEJÄ SAARNAN TOTEUTTAMISEEN

Saarnan voi suunnitella lasten ja nuorten kanssa alussa olevia vinkkejä hyödyntäen. Tässä lisäksi Kaisa Kahran ajatuksia yhteydestä Fil. 2:1,2,4 äärellä. Lue teksti 2020 käännöksen mukaan.

Meillä ihmisillä on luontainen tarve olla yhteydessä toisiin ihmisiin: jutella ja leikkiä toisten kanssa, kertoa omat kuulumiset, kuulla mitä toiselle kuuluu. Yhteys toisiin on tärkeä asia. Kehitymme vuorovaikutuksessa, opimme osoittamaan myötätuntoa ja myötätuntoa sekä tekemään asioita ryhmässä. Ystävystyminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen vaatii juttelua toisen kanssa, yhteisten asioiden löytämistä ja erilaisuuden ymmärtämistä. Monet asiat yhdistävät ihmisiä. Kaikkia maailman ihmisiä yhdistää ainakin se, että olemme jokainen Jumalan luomia ja Jumalan kuvia. Meitä yhdistävät myös usko ja rakkaus, joista molemmista puhutaan Raamatussa.

KYNTTILÄNPÄIVÄN SAARNA HANNASTA JA SIMEONISTA

Pätkän ja Pulmun vinkit -liitteessä on Johanna Routasalon ja Annukka Saarisen ideoima toiminnallinen toteutus kynttilänpäivän tekstiin (Luuk. 2:21–40). Vinkin avulla evankeliumiteksti voidaan liikkua. Toistakaa samoja liikkeitä useamman kerran kiirehtimättä.

Lähdetään pienelle matkalle Jerusalemiin! Minkälaisilla askelilla voisimme mennä? Edessä hämöttää Jerusalemin temppli. Sinne päästäkseen on kiivettävä portaita. Ovatko askelmat korkeita vai matalia? Kun olette päässeet portaat, näkyy monta, monta pylvästä! Osaatteko seistä kuin pylväät? Toiset ovat korkeampia, toiset matalampia. Minkälaisia penkkejä temppelessä voisi olla? Pitääkö mennä konttausasentoon tai maahan pötköttämään?

Jotkut temppeleihin tulijat laahustavat hitain askelin. Kokeillaan mekin sellaisia askelia. Millainen ihminen voisi kulkea näin? Luulen, että eräs Simeon on voinut kulkea näin. Simeon on jo vanha. Hän on saanut Jumalalta lupauksen, että hän ei kuole ennen kuin on saanut nähdä Jumalan lupaaman auttajan. Hän on odottanut kauan, että lupaus toteutuisi. Miltä voisi näyttää se, kun odottaa jotakin oikein kovasti? Kuka sinua odotti, ennen kuin synnyit?

Miten kuljetaan reippain askelin? Keitähän nyt on tulos-sa? Maria ja Joosef Jeesus-vauvan kanssa! He ovat tulleet temppeleihin, koska niin on tapana tehdä ensimmäisen lapsen syntymän jälkeen.

Mutta miten kuljetaan hitaasti ja samalla kiiruhtaen? Simeon kiirehti vanhoilla jaloillaan paikalle hengästyneenä. Hän tuntee sydämessään, että tämän perheen vauva on se, jota hän on odottanut. Miltä kuulostaa hengästymisen? Entä sydämen pamppailu?

Miten vauvaa tuuditetaan sylissä? Simeon ottaa Jeesus-vauvan syliinsä ja kiittää Jumalaa.

Miten kuljetaan rauhallisesti? Tuolta saapuu rauhallinen askelin vanha Hanna, joka asuu täällä temppelessä. Hän tulee toisten luo ja alkaa kiittää ja ylistää Jumalaa. Miltä tällainen kiitos ja ylistys voisi näyttää?

Laulakaa virsi ”Herraa hyvää kiittäkää” 322:1.

Jos olette käsitelleet tekstiä ryhmissä ”yhteyden tärkeys” -harjoituksen kysymyksiä hyödyntäen, voitte kerronnan jälkeen kertoa, millaisia löytöjä olitte tehneet siitä, miten ollaan yhteydessä itseen, toisiin ihmisiin, luontoon ja Jumalaan.

VINKKEJÄ ESIRUKOUKSEN TOTEUTTAMISEEN

RUKOUSTALO

Laitetaan sormet yhteen sormenpäistä, niin että käsistä muodostuu talon katto. *”Hyvä Jumala, auta meitä toimimaan yhdessä toisemme parasta ajatellen. Ja kun riitelemme, auta meitä sopimaan riitamme.”*

Ja sitten laitetaan sormet ristiin. *”Rakas Jumala, näytä meille ne monet asiat, jotka meitä ihmisiä yhdistävät ja joiden kautta voimme tuoda hyviä asioita toisille ihmisille. Amen.”*

Rukoustaalon liittää seurakuntalaisten omat esirukousaiheet.

LAULUEHDOTUKSIA

Yhdessä on hyvä olla
Laulutuuli 2003.

Rukous on silta
Virsikirja 931.

Herraa hyvää kiittäkää
Virsi 322.

Ystävyyden yhteistä työtä
Laulutuuli 2003 ja
Lasten veisukirja 2011.

Sydämen muotoinen
Lasten veisukirja 2011. ●